

det derfor ikke fastsat som betingelse, at den pågældende samtykker heri.

3.1.2. Kriminalitetstype

Det er forudsat i arbejdsgruppens kommissorium, at vilkåret anvendes som reaktion overfor stofmisbrugere, som har begået berigelseskriminalitet. Der vil typisk være tale om tyveri, der sker til finansiering af stofmisbrug, hvorved vilkåret (behandlingen) kan forventes at ville standse den kriminelle karriere, da det antages, at der er en snæver og entydig relation mellem stofmisbruget og dets finansiering: at der er tale om såkaldt følgekriminalitet. Således forventes det – jfr. den overordnede målsætning – at stofmisbrugeren efter endt behandling *i videst muligt omfang* opnår en bedre livssituation uden brug af ulovlige stoffer og uden kriminalitet.

Udover berigelseskriminalitet vil – blandt andet – også overtrædelse af lov om handel med euforiserende stoffer på gadeplan kunne komme i betragtning.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der ikke må være tale om personfarlig kriminalitet.

3.1.3. Straftid

Det er ikke altid tilfældet, at stofmisbrugere vil være mere motiverede for behandling end for strafafsoning. Flertallet af stofmisbrugere vil – alene i kraft af kriminaliseringen af de euforiserende stoffer – have været i konflikt med loven ved flere lejligheder og en stor del har ofte flere afsoninger bag sig. Endvidere vil der meget ofte være tale om, at stofmisbrugere har adskillige institutionsanbringelser og behandlingstilbud bag sig. På denne baggrund ses ikke sjældent forskellige grader af skepsis i forhold til behandlingssystemet. Det kan derfor formodes, at flere vil foretrække et regulært fængelsesophold frem for en pædagogisk/psykologisk behandlingsindsats, specielt hvis man tænker sig, at behandlingen tidsmæssigt strækker sig længere end en afsoning.

Ovenstående problematik er vigtig i forhold til relationen mellem længden af straffen og den tid, behandlingsforløbet tager.

Varigheden af den ubetingede fængelsesstraf, som behandlingssanktionen skal træde i stedet for, begrænses i nedadgående retning af proportionalitetshensyn og i opadgående retning af retshåndhævelsessensyn.

Arbejdsgruppen finder det hensigtsmæssigt at pege på en bestemt *øvre og nedre grænse*. Længden af den ubetingede frihedsstraf, som tiltalte kan forventes idømt, spiller en betydelig rolle, jfr. ovenstående problemstilling.

Når behandlingssanktionen forudsættes at indebære en indledende døgnbehandlingsperiode af flere måneders varighed efterfulgt af indgribende tilsynsforanstaltninger over en længere periode, bør den også kun anvendes som alternativ til en straf på flere måneders fængsel, i almindelighed næppe under seks måneder. I den forbindelse må det erindres, at der formentlig oftest vil være tale om personer, der af hensyn til gentagelsesfare har været varetægtsfængslet under sagens behandling frem til domsafsigelsen.

Arbejdsgruppen anbefaler en øvre grænse på cirka et års ubetinget frihedsstraf begrundet i retshåndhævelsessensyn, proportionalitetshensyn og lighedsbetragtninger.

3.1.4. Misbrugs omfang

Af det anførte følger tillige, at stofmisbruget hos den enkelte vil have en sådan tyngde, at det giver anledning til vedholdende berigelseskriminalitet, som betingede domme med mere traditionelle vilkår har vist sig utilstrækkelige overfor.

3.1.5. Alder m.m.

Til belysning af målgruppens størrelse m.m. er der i de to geografiske områder lavet følgende sonderende undersøgelser:

I Odense politikreds har man sammenholdt arresthusets egentlige oversigter over varetægtsarrestanter for 1993 med politiets interne oplysninger om kendte kriminelle stofmisbrugere. Dette resulterede i personsammenfald i 142 tilfælde. De 142 var alle misbrugere af hård narkotika med heroin som hovedmisbrugsstof, og 115 havde fået ubetingede straffe i løbet af 1993. 60 af disse to gange eller flere samme år. Af de sidstnævnte 60 var der for de 50 væsentligst tale om berigelseskriminalitet. Aldersmæssigt fordelte de 60 fleregangsdømte sig relativt jævnt inden for aldersgrupperne 20 til 32 år. Syv var ældre og 3 yngre. Gruppen omfattede fem kvinder.

Helsingør arrest oplyser, at målgruppen fra medio 1993 til medio 1994 omfattede 53 personer. Heraf var de otte kvinder. De pågældende, der var fyldt 18 år inden dom, blev idømt